

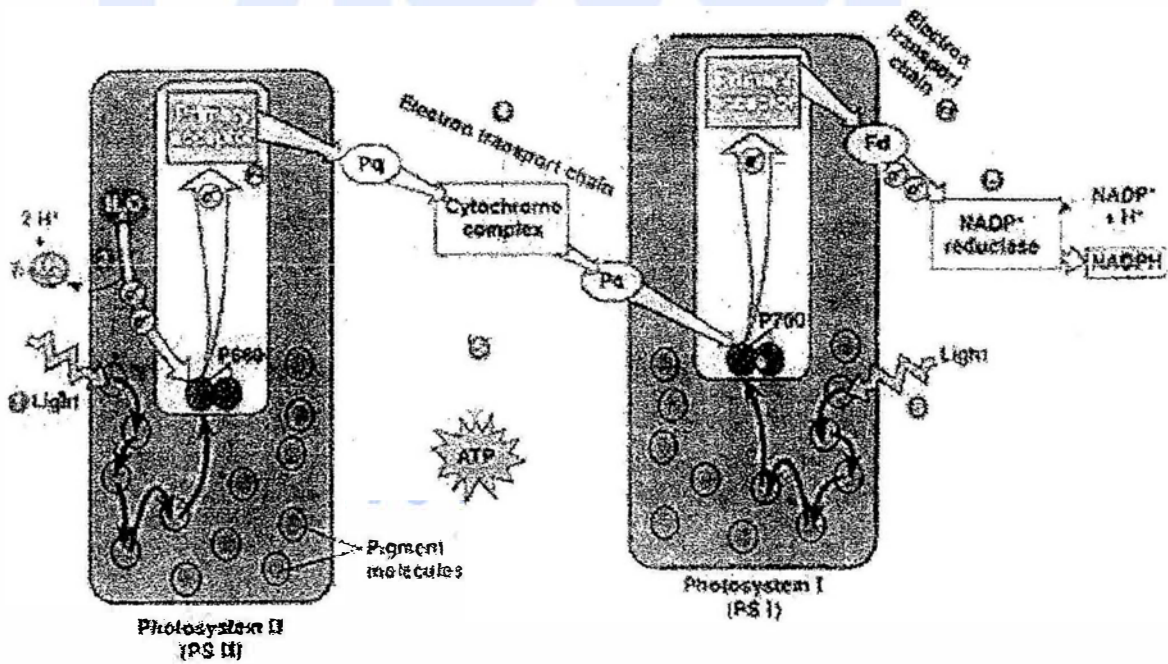
සියලු ම හිමිකම් ඇවිරිණි.

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාගය 2023 (2024)

09 - ජීව විද්‍යාව

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

මෙය උත්තරපත්‍ර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සකස් කෙරිණි.
ප්‍රධාන පරීක්ෂක රැස්වීමේ දී ඉදිරිපත්වන අදහස් අනුව මෙහි වෙනස්කම් කරනු ලැබේ.

අවසන් සංශෝධන ඇතුළත් කළ පිටුව ෩

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය - 2023 (2024)

09 - ජීව විද්‍යාව- II

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

1. (A) (i) නියුක්ලියෝටයිඩයක් සහ නියුක්ලියෝසයිඩයක් අතර ඇති ව්‍යුහාත්මක වෙනස කුමක් ද?

- නියුක්ලියෝටයිඩයේ පොස්ෆේට් කාණ්ඩයක් ඇති අතර නියුක්ලියෝසයිඩයේ නැත.

1 pt

(ii) ශාක සෛල යුෂයේ ඇති අයන දෙකක් නම් කරන්න.

- පොටෑසියම් අයන / K^+
- ක්ලෝරයිඩ් අයන / Cl^-

2 pts

(iii) තාපජීව ආවරණය බිඳී යන්නේ අනුගත විභාජනයේ කුමන කලාවේදී ද?

- පෙර යෝග කලාව

1 pt

(iv) මයිටොකොන්ඩ්‍රියමක් තුළ පහත සඳහන් එක එකක් සිදු වන විශිෂ්ට ස්ථානය සඳහන් කරන්න.

(a) ඔක්සිකාන් පොස්ෆෝරයිලීකරණය : මියර්/ ඇකුල් පටලය

(b) පයිරුවේට්, ඇසිටයිල් කාණ්ඩය බවට පරිවර්තනය වීම : පූරකය

2 pts

(v) උපස්තරයක ශ්වසන ලබ්ධිය යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ කුමක් ද?

(උපස්තරයක් සඳහා) දෙන ලද කාලයකදී නිදහස් වූ CO_2 පරිමාවට පරිභෝජනය කරන ලද O_2 පරිමාවේ අනුපාතය

1 pt

(B) (i) පහත සඳහන් කාලවලදී ජීවීන්ගේ පරිණාමයේ සිදු වූ ප්‍රධාන සිද්ධීන් සඳහන් කරන්න.

(a) වසර මිලියන 700 කට පමණ පෙර : ස්පෝන්ජින් සම්භවය වීම / ඇති වීම/පරිණාමය වීම

(b) වසර මිලියන 365 කට පමණ පෙර : (මුල්ම) සිවුපාවුන් සම්භවය වීම / ඇති වීම/පරිණාමය වීම

(c) වසර මිලියන 6-7 කට පෙර : වෙනත් ප්‍රයිමේටාවන්ගෙන් වෙන්ව මානව පෙළපත ආරම්භ වීම

1 pt

(ii) කෘත්‍රිම වර්ගීකරණය සහ ස්වාභාවික වර්ගීකරණය අතර ඇති ප්‍රධාන වෙනස්කම් දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- කෘත්‍රිම වර්ගීකරණයේදී ලක්ෂණ කිහිපයක් භාවිත වේ. / ලක්ෂණ කිහිපයක් මත පදනම් වේ. ස්වාභාවික වර්ගීකරණයේදී ලක්ෂණ ගණනාවක් භාවිත වේ. / ලක්ෂණ ගණනාවක් මත පදනම් වේ.

1 pt

- කෘත්‍රිම වර්ගීකරණයේදී පරිණාමික/ සත්‍ය බන්ධුතා විද්‍යා නොදැක්වේ./ නොසැළකේ. ස්වාභාවික වර්ගීකරණයේදී පරිණාමික/ සත්‍ය බන්ධුතා විද්‍යා දැක්වේ./භාවිත වේ./මත පදනම් වේ.

1 pt

(iii) බැක්ටීරියාවල දක්නට ලැබෙන පෝෂණ විලාස දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- විෂමපෝෂී/ රසායන විෂමපෝෂී/ ප්‍රභාවිෂමපෝෂී
- ස්වයංපෝෂී/ රසායන ස්වයංපෝෂී/ ප්‍රභාස්වයංපෝෂී

2 pts

(iv) *Euglena* සහ *Paramecium* යන දෙදෙනාගේ ම දක්නට ලැබෙන පොදු ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ සහ ඒ එක් එක් ජීවියාගේ පමණක් දක්නට ලැබෙන ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ සඳහන් කරන්න.

(a) දෙදෙනාගේ ම : ජවිකාව, සංකෝචක රික්තක

2 pts

(b) *Euglena* ගේ පමණක් : කෂිකා, හරිතලව, අක්ෂිලප, මයිස, එක් නාෂ්ටිය

4 pts

(ඕනෑම හතරක්)

(c) *Paramecium* ගේ පමණක් : පක්ෂම, මොබ ඇලිය, ආහාර රික්තක, නාෂ්ටි ආකාර දෙක/ මහා නාෂ්ටිය හා ක්ෂුද්‍ර නාෂ්ටිය

4 pts

(v) (a) ප්‍රාවරණයක් සහිත සතුන් ඇතුළත් වන වංශයක් නම් කරන්න

• මොලුස්කා

(b) ශීර්ෂණය පෙන් වූ පුරුම සත්ත්ව කාණ්ඩය නම් කරන්න

• ඇනලීඩා

pts

(C) (i) සයිකඩොගයිටා සහ ටෙරොගයිටා පෙන්වනු ලබන පොදු ලක්ෂණ මොනවා ද?

- ප්‍රමුඛ බිජුණු ශාකය/ ක්ෂීණ වූ ජන්මාණු ශාකය
- සංයුක්ත පත්‍ර
- ලපටි පත්‍ර කුණ්ඩලාකාර ප්‍රාක් පත්‍රණය
- සතාල පටක / ඇඳුණ / ඇඳුණ ඇඳුණ

(Any 03)

ආහාර ග්‍රහණය කරයි? (ඕනෑම 3 ක්)

(ඕනෑම 3 ක්)

3 pts

(ii) සහවර සෛල පිහිටන විශිෂ්ට ස්ථානය සහ ඒවායේ කාර්ය සඳහන් කරන්න.

පිහිටන විශිෂ්ට ස්ථානය

- පෙණේර නල ජීවකයට යාබදව

1 pt

කාර්යය

- පත්‍රවලදී ප්ලෝයම් බැර කිරීමට සහ
- වෙනත් අවයවවලදී/ පටකවලදී ප්ලෝයම් හර කිරීමට උදව් වීම.
- ගිණුම් රේඛා 3 ක් ඒකාබද්ධ කිරීම/ ගිණුම් රේඛා 3 ක් ඒකාබද්ධ කිරීම

(Any 02)

2 pts

(iii) අරවුළු යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ කුමක් ද?

- ඒවා මූලෙහි හා කඳෙහි මධ්‍යයට ආසන්නව පිහිටන
- ජලය නාබලීය පරිවහනය නොකරන
- ද්විතීක සෛලයේ පැරණි සෛල ස්තර යි.

(4 pts.)

4 pts

(iv) නියත තත්ත්වවලදී ශාක තුළ ඇඩ්සිසිස් අම්ලයේ කාර්යභාරය කුමක් ද?

- පාලක සෛලවලින් K^+ ඉවත් කිරීම.
- සුවිකා වැසී යෑම (නිසා) * අනුප්ලිකේෂිත අවශ්‍යතා තෙරය. ප්‍රතිඵලය වූයේ නැත.
- උත්ස්වේදනය අඩු කිරීම සහ
- මැලවීම වැළැක්වීම.

4 pts

$40 \times 2 \frac{1}{2} = 100$

2. (A) (i) පූර්ණ ලෙස විභූත වූ සෛලයක ජල විභවය (Ψ) සහ ද්‍රාව්‍ය විභවය (Ψ_s) අතර සම්බන්ධතාව දක්වන්න.

$$\Psi = \Psi_s \quad \text{අලුත් තත්ත්වය} = \text{ප්‍රතිරෝධී තත්ත්වය}$$

1 pt

(ii) ශාක තුළ සිදුවන තොර ප්‍රවාහයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ සඳහන් කරන්න.

- ද්‍රව හා/ද්‍රාව්‍ය/ සම්පූර්ණ ද්‍රාවණය ගමන් කිරීම/ පරිවහනය
- පීඩන අනුක්‍රමණයට ප්‍රතිචාරයක් ලෙස/ වැඩි පීඩන ප්‍රදේශයේ සිට අඩු පීඩන ප්‍රදේශයට සිදු වේ.
- දිගු දුර පරිවහනය කරයි.
- පටල හරහා සිදු නොවේ.
- විසරණයට වඩා වැඩි වේගයකින් සිදුවේ.
- සාන්ද්‍රණ අනුක්‍රමණයෙන් ස්වාධීන ය.
- අක්‍රිය පරිවහන යන්ත්‍රණයකි. / ATP නොමැත / සෛලයේ අවශ්‍ය නොවේ.

6 pts

(ඕනෑම හයක්)

(iii) සුක්‍රෝස්වලට අමතරව, ජලෝයම යුෂයේ දක්නට ලැබෙන නමුත් ශෛලම යුෂයේ දක්නට නොලැබෙන ද්‍රව්‍ය දෙකක් නම් කරන්න.

- ඇමයිනෝ අම්ල
- හෝමෝන / ශාක බර්බන් ඉහළ / ශාක බර්බන් ජාවක්

2 pts

(iv) පහත සඳහන් එක එකක් සඳහා ශාකවලට අත්‍යවශ්‍ය මූලද්‍රව්‍ය දෙක බැගින් නම් කරන්න.

(a) එන්සයිම සක්‍රිය කිරීම : Mg/ Mn/ Cu/ Zn (ඕනෑම දෙකක්)

(b) නයිට්‍රජන් පරිවෘත්තිය : Mo, Ni

4 pts

(v) සංරක්ෂනයෙන් පසුබි සපුෂ්ප ශාකවල පහත සඳහන් එක එකක් මගින් විකසනය වන ව්‍යුහය නම් කරන්න.

(a) ඩිමිකෝෂය : එලය

(b) ඩිමිබය : බිජය

(c) යුක්තාණුව : කලලය

(d) ත්‍රිගුණ න්‍යෂ්ටිය : භ්‍රූණපෝෂය

4 pts

- (B) (i) ශාකවල පාතෙනොද්භවය සහ පාතෙනොඵලනය යනුවෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ කුමක් දැයි සඳහන් කර ඒ එක එකක් දක්වන ශාක සඳහා නිදසුනක් බැගින් දෙන්න.

(a) පාතෙනොද්භවය : සංසේචනයෙන් තොරව බීජ විකසනය වීම

..... නිදසුන : (සමහර) කෘණ 2 pts

(b) පාතෙනොඵලනය : සංසේචනයෙන් තොරව එලි විකසනය වීම

..... නිදසුන : කෙසෙල්/ මිදි/ දොඩම් 2 pts

- (ii) ලවණ ශාක, ලවණ ආකෘතියට ප්‍රතිචාර දක්වන්නේ කෙසේ ද?

- ලවණ ග්‍රන්ථි මගින්
- පත්‍ර පෘෂ්ඨ හරහා වැඩිපුර ඇති ලවණ ශාකයෙන් බැහැර කිරීමෙන්

2 pts

- (iii) (a) ශාකවල ඇති ප්‍රකාශ ප්‍රතිග්‍රාහක ආකාර දෙක නම් කරන්න.

- ක්‍රිප්ටොක්‍රෝම්/ නිල් ආලෝක ප්‍රභා ප්‍රතිග්‍රාහක
- ෆයිටොක්‍රෝම් / රතු ආලෝක ප්‍රතිග්‍රාහක

2 pts

- (b) ඉහත ආකාර අතුරෙන් ආලෝකයේ තත්ත්වය පිළිබඳව තොරතුරු ලබාදෙන්නේ කුමන ආකාරය ද?

- ෆයිටොක්‍රෝම් / රතු ආලෝක ප්‍රතිග්‍රාහක

1pt

- (C) (i) මිනිසාගේ ග්ලියු සෛලවල ප්‍රධාන කෘත්‍ය තුනක් සඳහන් කරන්න.

- නියුරෝනවලට/ ස්නායු සෛලවලට පෝෂණය සැපයීම
- නියුරෝනවල/ ස්නායු සෛලවල කෘත්‍ය නිසි ලෙස හැසිර වීම
- නියුරෝන/ ස්නායු සෛල පරිවෘත්තය කිරීම
- නියුරෝනවල/ ස්නායු සෛලවල අඩුව පිරවීම

(ඕනෑම තුනක්)

3 pts

- (ii) (a) කාර්යක්ෂම දැවශෝෂණය සඳහා දායක වන, මානව සුඛා අන්ත්‍රයේ ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ මොනවා ද?

- (ස්ථිර) නැමුම්
- අංගුලිකා
- ක්ෂුද්‍ර අංගුලිකා

3 pts

- (b) දිගු වේලාවක් කුසගින්නේ සිටීමට අමතරව, මානව ශාමයයෙන් අධික ලෙස HCl ස්‍රාවය වීම සඳහා බලපාන හේතු දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- මානසික ආතතිය
- සමහර ඖෂධ/ ඇස්ප්‍රින් ඖෂධය

2 pts

(b) මූත්‍ර ගල් යනු මොනවා ද?

- * මූත්‍රවල අඩංගු වන්නේ අවක්ෂේපනය වූ ඇතැම් සංඝටක/ ඔක්සලේට් හා පොස්පේට්

1 pt

(c) මානව වාක්කයෙන් ස්‍රාවය වන එන්සයිමය නම් කරන්න.

- රෙනින්
Renin

In digestive system Rennin

1 pt

(iii) (a) ස්නායු ජාලයක් සහිත සතුන් ඇතුළත් වංශයක් නම් කරන්න.

- නිඩාරියා

1 pt

(b) වඩාත් ම ඇතුළතින් පිහිටි ස්තරයේ සිට මෙතින්ස් නම් කරන්න.

- විනාංශුකාව, ජාලාකාර පටලය, වරාශිකාව + 3 වැනිය රුධිරය
* රුධිර වාහිනි

3 pts

(iv) (a) මිනිසාගේ අනුමස්තිෂ්කයේ කාර්යය දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- ඉරියව්ව හා සමබරතාවය පවත්වා ගැනීම.
- වාලක හැකියා ඉගෙනීමට/ මතක තබා ගැනීමට උපකාරී වීම
- ඉව්ජානුගත පේශි වලන සමායෝජනය
/ සංකූල රැස්

(විනාශක දෙකක්)

2 pts

(b) උපාගමයක් යනු කුමක් ද?

- පටු හිඳැසක් හරහා නියුරෝනයක්, වෙනත් නියුරෝනයක්/ පේශි සෛලයක්/ ස්‍රාවී සෛලයක් සමඟ සන්නිවේදනය සිදුකරන සන්ධියක් / සම්බන්ධයක්

1 pt

(v) (a) සංවේදන අනුවර්තනය යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ කුමක් ද?

- නොකඩවා උත්තේජනය වන විට සංවේදක ප්‍රතිග්‍රාහකයක ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ හැකියාව අඩු වීම.

1 pt

(b) ඉරියව්ව සහ සමබරතාව පවත්වා ගැනීමට දායක වන මිනිස් කනේ පිහිටා ඇති ව්‍යුහ සඳහන් කරන්න.

- අර්ධ චක්‍රාකාර නාල
- කුම්බිකාව සහ මට්ට්ටිය/ අලින්දය
දෘඪ ව්‍යුහ

2 pts

(B) (i) (a) සියලු ම හෝමෝනවලට රුධිරය ඔස්සේ සෑම දේහ සෛලයකට ම ළඟා විය හැකි වුවත්, යම් විශිෂ්ට හෝමෝනයකට ඉලක්ක සෛල පමණක් ප්‍රතිචාර දක්වන්නේ ඇයි?

- හෝමෝන සඳහා ගැලපෙන ප්‍රතිග්‍රාහක, ඉලක්ක සෛලවල පැවතීම නිසා

1 pt

(b) කසිමොසින්වල කාර්යය සඳහන් කරන්න.

- T වසා සෛලවල විකසනය යාමනය කිරීම
- T වසා සෛලවල පරිනතිය යාමනය කිරීම

2 pts

(ii) කිසියම් සත්ත්ව විශේෂයකට අලිංගික ප්‍රජනනයේ ඇති අවාසිය සඳහන් කරන්න.

- ජනකයෙකුගේ භානිකර විකෘතියක් වෙතත් වන පරිසරය තුළ ප්‍රජනනයේ පැවැත්ම සඳහා අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකිය.

← අස්ථිර ව්‍යාපාරය.

1 pt

(iii) (a) මිනිසාගේ ශුක්‍රාණු නිපදවෙන විශිෂ්ට ස්ථානය කුමක් ද?

- (වාෂණ වල) ශුක්‍රධර නාලිකා

1 pt

(b) විසර්ජනයෙන් පසු මිනිස් ශුක්‍රාණුවක සාමාන්‍ය ජීවිත කාල පරාසය කුමක් ද?

- පැය 48 - 72

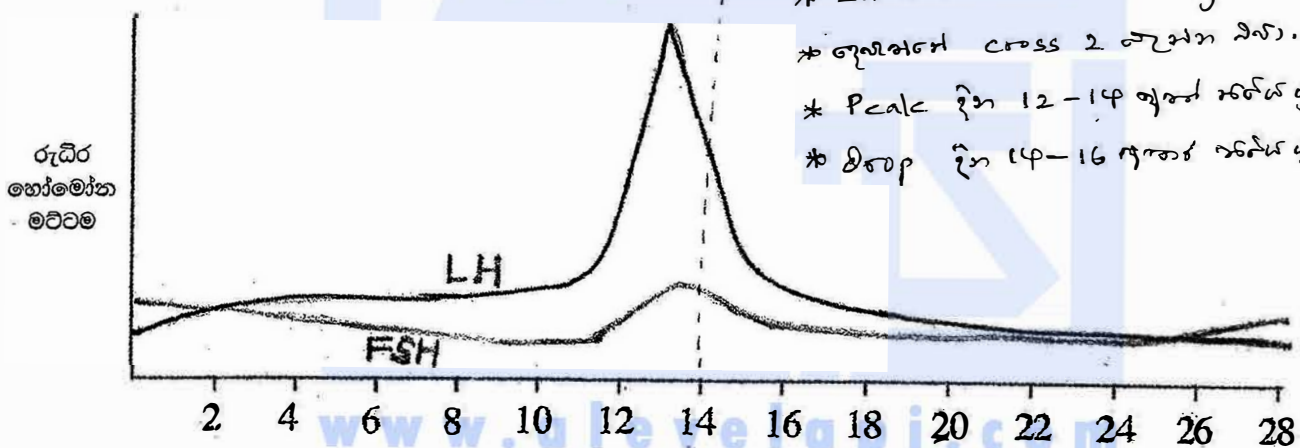
1 pt

(iv) (a) අන්ධෝද්භවයේ සෛල විභාජන ක්‍රියාවලියේදී ධූවීය දේහ සෑදෙන්නේ කෙසේ ද?

- අසමාකාර සෛලජලාස්ම විභාජනය නිසා

1 pt

(b) පරිණත ස්ත්‍රීයකගේ දර්ශීය දින 28 ඩිම්බකෝෂ වක්‍රයේදී රුධිරයේ LH සහ FSH මට්ටම් වෙනස් වන්නේ කෙසේ දැයි පහත දක්වන්න.

- * LH මට්ටම FSH මට්ටම වඩා ඉහළ යයි.
- * ලැබුණු cross 2 පැයක බිහි.
- * Peak දින 12-14 අතර අස්ථිර වේ.
- * ඩ්‍රොප් දින 14-16 අතර අස්ථිර වේ.

දින
peak drop

LH - 1 pt

FSH - 1 pt

(v) (a) මානව විකසනයේදී යුක්තානුවේ හේදනය සිදුවන ස්ථානය සඳහන් කරන්න.

- ඩිම්බ ප්‍රනාලය / ශ්‍රේණිගත ගුණ. / ගර්භාශ්‍රම

1 pt

(b) ශල්‍යකර්මීය උපත් පාලන ක්‍රම දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- (පුරුෂයන් සඳහා) වාසේක්නම්
- (ස්ත්‍රීන් සඳහා) පැලෝසිය නාල සැත්කම / LRT

/ ගැබ් ගැන්වීම

2 pts

(C) (i) (a) ප්‍රධාන වශයෙන් ම කැල්සියම් කාබනේට්වලින් තැනුනු බහිස්සැකිල්ලක් සහිත සතුන් ඇතුළත් වංශයක් නම් කරන්න.

- මොලස්කා

1 pt

(b) ප්‍රසූතිය පහසු කිරීම සඳහා මානව කපාලයේ ඇති ව්‍යුහ මොනවා ද?

- රන්ධු

1 pt

(ii) (a) මිනිසාගේ කශේරුකා ජීවල ප්‍රධාන කෘත්‍යය සඳහන් කරන්න.

- සුෂ්‍රමිතාව සඳහා මාර්ගය සැපයීම

1 pt

(b) මිනිසාගේ පූර්ව භාත්‍රයේ උත්කුච්ඡනය සහ නිකුච්ඡනය සඳහා ඉඩ සලසන ව්‍යුහාත්මක සැකැස්ම කුමක් ද?

- අරාස්ටියේ විදුර කෙළවර හා අවිදුර හස්ත කුර්වාස්ටි තුනක් අතර (මැණික් කටුව) සන්ධිය පැවතීම.

1 pt

(iii) අස්ථි සහත්වය අඩු වීම හා සම්බන්ධ මානව සංකූලතාව නම් කරන්න.

- ඔස්ටියෝපොරොසිස් / ~~කැස්ස~~ ^{ඔස්ටියෝපොරොසිස්} / ~~කැස්ස~~ ^{ඔස්ටියෝපොරොසිස්} රෝගය

1 pt

(iv) කංකාල පේශි සංකෝචනයේ හරස් සේතු තැනීමේ එක් චක්‍රයකදී මයොසින් නිසක් මගින් භාවිත කරනු ලබන ATP සංඛ්‍යාව කොපමණ ද?

- එකයි.

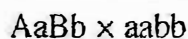
1 pt

(v) (a) මෙන්ඩල්ගේ ආවේණික පිළිබඳ දෙවැනි නියමය සඳහන් කරන්න.

- ජන්මාණු සෑදීමේදී ඇලීල(චන්චිම-සහ)යුගලනය වීම ස්වාධීනව සිදුවේ.

1 pt

(b) කිසියම් ගති ලක්ෂණ දෙකක් සඳහා ප්‍රමුඛ ඇලීල A සහ B ද ඒවායේ නිඳින ඇලීල පිළිවෙළින් a සහ b ද වේ නම්, පහත දී ඇති දෙමුහුම නම් කර එය සිදු කිරීමේ අරමුණ සඳහන් කරන්න.

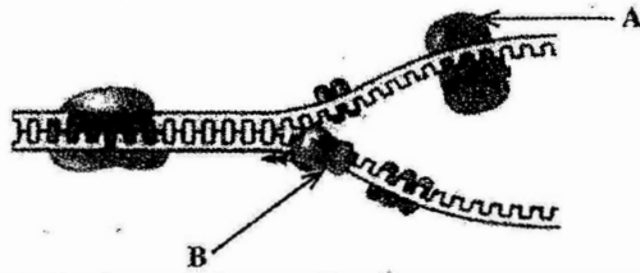
දෙමුහුම : ද්වයංග පරීක්ෂා මුහුම

අරමුණ : (ප්‍රමුඛ) ගති ලක්ෂණ දෙකක් සඳහා ඒකකකයෙකුගේ නොදන්නා ප්‍රවේණි දර්ශය නිර්ණය කිරීම

2 pts

$40 \times 2 \frac{1}{2} =$ ලකුණු 100

4. (A) (i) DNA ප්‍රතිවලිත වීමේ ආරම්භය පහත රූප සටහනේ දැක්වේ.

A සහ B එන්සයිම නම් කර ඒ එක එකෙහි ප්‍රධාන කාර්යය සඳහන් කරන්න.

එන්සයිමය

ප්‍රධාන කාර්යය

A: ප්‍රයිමේස්/RNA පොලිමරේස් DNA අවවුච මත RNA (මූලිකය) සංස්ලේෂණය වීම ආරම්භ කිරීම

B: හේලිකේස් ද්විත්ව දාම වෙන් කිරීම
(එන්සයිමය නොමැතිව කාර්ය පමණක් ලියා ඇති විට ලකුණු නොමැත.)

4 pts

(ii) ප්‍රතිසංයෝජිත DNA තාක්ෂණය යනු කුමක් ද?

වෙනස් විශේෂ/ ප්‍රභව දෙකක/ වැඩි ගණනක DNA එකට සම්බන්ධ කර ධාරකයෙකු තුළට ඇතුළු කිරීම

1 pt

(iii) ප්‍රතිසංයෝජිත DNA තාක්ෂණයේදී, DNA බන්ධන ඒවායේ විශාලත්වය අනුව වෙන් කිරීමට භාවිත කරන ශිල්පීය ක්‍රමය කුමක් ද?

- ඇගරෝස් ජෙල විද්‍යුත්ගාමනය

1 pt

(iv) පහත සඳහන් නිදසුන් මගින් නිරූපණය වන්නේ පරිසර පද්ධතියක් තුළ සිදුවන කුමන අන්තර් ක්‍රියා ආකාර ද?

(a) පස තුළ Fe^{2+} , Fe^{3+} බවට පත් වීම : අප්‍රේච්ච - අප්‍රේච්ච

1 pt

(b) මූල කේෂ තුළට පටේ සිට බනිජ අයන අවශෝෂණය වීම

ප්‍රේච්ච - අප්‍රේච්ච

1 pt

(B) (i) ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තර මිටිදිය වගුරු බිම්වලට ජලය ලැබෙන්නේ කෙසේ ද?

- මතුපිටින් ගලා යන ජලය මගින්
- භූගත ජල කාන්දු මගින්
- ගංඟා පිටාර ජලය මගින්/ ගංඟා මගින්

3 pts

(ii) (a) කඩොලාන පරිසර පද්ධතිවල අප්‍රේච්ච ලක්ෂණ හතක් සඳහන් කරන්න.

- කිවුල්/ ලවණ ජලය
- බුරුල් පස
- නිර්වායු තත්ව
- දියුරු ප්‍රජාපෝෂණය

3 pts

(iv) Bt toxin මදුරු කීටයන්ට බලපාන අකාරය සඳහන් කරන්න.

- අධිග්‍රහණය කළ විට දිය වී
- කීට බඩවැලේ පටක ජාරණය කරයි

2 pts

(v) (a) පානීය ජලය විෂබීජ නාශනය කිරීමේදී, ක්ලෝරිනිකෘත කිරීමට වඩා ඕසෝන් භාවිත කිරීම සතුටුදායක වන්නේ ඇයි?

- රසයක්/ ගන්ධයක් ඉතිරි නොවේ.
- අධික ලෙස ප්‍රතික්‍රියාකාරී වේ.
- සුළු ශේෂ බලපෑමක් ඇත.

(ඕනෑම දෙකක්)

2 pts

(b) ක්ෂුද්‍රජීවීන් මගින් ආහාර නරක් වීමේදී සිදුවන මුද්‍රි වීම සහ ප්‍රතිභවනය සඳහා හේතුවන එක්සයිමයක් බැගින් නම් කරන්න.

මුද්‍රි වීම : ලයිපේස්
ප්‍රතිභවනය : ප්‍රෝටියේස්

2 pts

$40 \times 2 \frac{1}{2} =$ ලකුණු 100

www.alevelapi.com

5. (a) ප්‍රභාසංස්ලේෂණයේ ආලෝක ප්‍රතික්‍රියාවේදී හරිතලවය තුළ සිදු වන රේඛීය ඉලෙක්ට්‍රෝන ගැලීම විස්තර කරන්න.

1. ඉලෙක්ට්‍රෝන ගලා යන්නේ ප්‍රභා පද්ධති I/PS I සහ ප්‍රභා පද්ධති II/PS II සහ

2. වෙනත් අණුක සංයුතක හරහාය.

3. ඒවා (හරිතලවයේ) තයිලකොයිඩ් පටල (තුළ) ඇත.

4. සෑම ප්‍රභා පද්ධතියකම ප්‍රතික්‍රියා මධ්‍යස්ථාන සංකීර්ණයක් සහ

5. ආලෝක ඵල ලබා ගන්නා සංකීර්ණ අඩංගු ය.

6. ප්‍රතික්‍රියා මධ්‍යස්ථාන සංකීර්ණයේ ප්‍රාථමික ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහකයක් ඇත.

7. ප්‍රභා පද්ධති I හි ඇති ක්ලෝරොෆිල් අණුව/P700 වන අතර

තරංග ආයාමය 700 nm ආලෝකය අවශෝෂණය කරයි.

8. ප්‍රභා පද්ධති II හි ක්ලෝරොෆිල් අණුව/P680 වන අතර

තරංග ආයාමය 680 nm ආලෝකය අවශෝෂණය කරයි.

රේඛීය ඉලෙක්ට්‍රෝන ගලනයේදී,

9. (ආලෝකයේ) ශක්තිය භාවිත කරමින් ප්‍රභාසංස්ලේෂක වර්ණක මත ගැටීම නිසා ප්‍රභා පද්ධති II හි ඉලෙක්ට්‍රෝන අධි ශක්ති මට්ටමකට උද්දීපනය වේ.

10. මෙම ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රභා පද්ධති II හි ප්‍රාථමික ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහකය මගින් ප්‍රතිග්‍රහණය කර ගනී.

11. ජලය විච්ඡේදනය වීම සිදු වන්නේ

12. එන්සයිම මගින් උත්ප්‍රේරිත ප්‍රතික්‍රියාවකිනි.

13, 14, 15, 16, 17. මේ මගින් O_2 , H^+ සහ ඉලෙක්ට්‍රෝන නිදහස් කෙරේ.

16. මෙම ඉලෙක්ට්‍රෝන උද්දීපනය වූ ප්‍රභා පද්ධති II / P680 / P680⁺ උදාසීන කරයි.

17. (ආලෝකයේ) ශක්තිය භාවිත කරමින් ප්‍රභාසංස්ලේෂක වර්ණක මත ගැටීම නිසා ප්‍රභා පද්ධති I හි ඇති ඉලෙක්ට්‍රෝන අධිශක්ති මට්ටමකට උද්දීපනය වේ.

18. මෙම ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රභා පද්ධති I හි ප්‍රාථමික ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහකයා විසින් ප්‍රතිග්‍රහණය කරනු ලබයි.

19. PS II හි ඇති උද්දීපනය වූ ඉලෙක්ට්‍රෝන (PS II හි ප්‍රාථමික ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහකයා තුළ ඇති) ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහක / පරිවහන ශ්‍රේණියක් ඔස්සේ ගමන් කර

20. PS I වෙත පැමිණ

21. උද්දීපනය වූ PS I / P700 / P700⁺ උදාසීන කරයි.

22. ඉහළ ශක්ති මට්ටමක සිට පහළ ශක්ති මට්ටමකට ඉලෙක්ට්‍රෝන පැමිණීමේදී නිදහස් වූ ශක්තියෙන්

23. ATP සංස්ලේෂණය කෙරේ. / ප්‍රභා පොස්පොරිලීකරණය සිදු වේ.

24. PS I හිදී උද්දීපනයට ලක් වූ ඉලෙක්ට්‍රෝන (PS I හි ප්‍රාථමික ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහකයා තුළ ඇති) ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රතිග්‍රාහක / පරිවහන ශ්‍රේණියක් හරහා ගමන් කර

25. NADP⁺ ඔක්සිහරණය කර

26. NADPH සාදයි.

27. එය NADP^+ රිඩක්ටේස් එන්සයිමය මගින් උත්ප්‍රේරණය වේ.

(b) C_4 ශාකවල ප්‍රභාසංශ්ලේෂණයේ වැඩි කාර්යක්ෂමතාව සඳහා හේතු කෙටියෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

1. (C_4 ශාකවල) පත්‍ර මධ්‍ය සෛල සහ කලාප කොපු සෛල තදින් අන්තර් සම්බන්ධිත වී ඇත.
2. CO_2 දෙවරක් තිර කෙරේ.
3. ඒ පළමුව පත්‍ර මධ්‍ය සෛල තුළදී සහ
4. දෙවනුව කලාප කොපු සෛල තුළදී ය.
5. පත්‍ර මධ්‍ය සෛල තුළදී PEP කාබොක්සිලේස් මගින් CO_2 තිර කරනුයේ
6. CO_2 ප්‍රතිග්‍රාහකයා ලෙස පොස්පොරිනෝල් පයිරුවේට් / PEP භාවිතයෙනි.
7. කලාප කොපු සෛල තුළදී CO_2 සාන්ද්‍ර වීම/ නිදහස් කිරීම කාබොක්සිලේසරණ එන්සයිම මගින් සිදුවේ.
8. එහිදී රුබිස්කෝ මගින් යලිත් තිර කිරීම සිදු කෙරේ.
9. කලාප කොපු සෛල තුළ / රුබිස්කෝ වටා ඇති ඉහළ CO_2 සාන්ද්‍රණය නිසා
10. සහ රුබිස්කෝ අවකාශමය වශයෙන් වෙන්ව පැවතීම නිසා
11. ප්‍රභාශ්වසනය/මක්සිජන්ස් ප්‍රතික්‍රියාව (හානිකර ක්‍රියාවලිය) යටපත් වේ.

$$\begin{array}{r}
 27 \\
 29 + 11 = \text{කරුණු } 40 \\
 \text{මින් 37 x 4 = ලකුණු } 148 \\
 \text{කරුණු } 37 \text{ වඩා ලියා ඇති විට } +2 \\
 \hline
 \text{උපරිම ලකුණු } 150
 \end{array}$$

6. (a) සපුෂ්ප ශාක කාණ්ඩ දෙක එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනාගන්නේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

1. සපුෂ්ප ශාක කාණ්ඩ දෙක වන්නේ ඒකබීජපත්‍රී සහ ද්විබීජපත්‍රී ශාක ය.
2. ඒකබීජපත්‍රී කළලය බීජ පත්‍ර එකක් දරණ අතර ද්විබීජපත්‍රී කළලය බීජ පත්‍ර දෙකක් දරයි.
3. ඒකබීජපත්‍රී ශාකවල තත්ත්වය මූල පද්ධතියක් ඇති අතර ද්විබීජපත්‍රී ශාකවල මුදුන් මුල් පද්ධතියක් ඇත.
4. ඒකබීජපත්‍රී පත්‍රවල සමාන්තර නාරටි වින්‍යාසයක් ඇති අතර ද්විබීජපත්‍රී පත්‍රවල ජාලාභ නාරටි වින්‍යාසයක් ඇත.
5. ඒකබීජපත්‍රී පුෂ්පය/ පුෂ්ප කොටස් ත්‍රිඅංක වන අතර ද්විබීජපත්‍රී පුෂ්පය චතුර්අංක හෝ පංචාංක වේ.
6. ඒකබීජපත්‍රී පරිපුෂ්පය/ මණිපත්‍ර හා දලපත්‍ර ලෙස විභේදනය වී නැති අතර ද්විබීජපත්‍රී පුෂ්පය (සාමාන්‍යයෙන්) මණිපත්‍ර හා දලපත්‍ර ලෙස විභේදනය වී ඇත.
7. ඒකබීජපත්‍රී පරාග කණිකාව එක් විවරයක් සහිත වන අතර ද්විබීජපත්‍රී පරාග කණිකාව විවර තුනක් සහිතය.

8. ඒකබීජපත්‍රී කඳේ සනාල කලාපවල කැම්බියමක් නැති අතර ද්විබීජපත්‍රී කඳේ සනාල කලාපවල කැම්බියමක් ඇත.

9. ඒකබීජපත්‍රී කඳේ සනාල කලාප විසිරී ඇති අතර ද්විබීජපත්‍රී කඳේ සනාල කලාප වලයාකාරව සැකසී ඇත.

ආයුර්වේදයේ දක්වා ඇති බොහෝ රෝග සඳහා බෝදා 1 ක් ලෙස දිය ග්‍රාහණය කළ හැකිය. බෝදා සාමාන්‍ය ලෙස ග්‍රාහණය කළ යුතුය - 2 කොණ්ඩා 10% ඉඳි කළ යුතුය.

(b) ශාකවල ඇපොජ්ලාස්ට් මාර්ගය ඔස්සේ සිදු වන අරිය පරිවහන ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කරන්න.

1. ඇපොජ්ලාස්ට් මාර්ගයට ජ්ලාස්ම පටලයට පිටතින් ඇති සියලු දේ අයත් වේ.

2. එනම් සෛල බිත්ති,

3. බහිෂ් සෛලීය පූරකය/ අවකාශ සහ

4. අජීවී සෛලවල අභ්‍යන්තරය වන

5,6. ශෛලම වාහිනී සහ වාහකාන ය.

7,8. ජලය සහ ද්‍රාව්‍ය සංතතික ලෙස සෛල බිත්ති ඔස්සේ සහ

9. බහිෂ් සෛලීය අවකාශ ඔස්සේ ගලායයි.

10. මූලකේශ වල ජලකාමී සෛල බිත්ති මගින් පාංශු ද්‍රාවණය ඉහළට ගැනීම ඇපොජ්ලාස්ට් මාර්ගය සඳහා ප්‍රවේශ මාර්ගය සපයයි.

11,12. එවිට ජලය සහ බහිෂ් බාහිකයට විසරණය වේ.

13,14. ඒ සෛල බිත්ති පූරකය සහ බහිෂ් සෛලීය අවකාශ ඔස්සේ ය.

15. අන්තශ්චර්මය ඇපොජ්ලාස්ට් මාර්ගය අවහිර කරයි.

16,17. ඒ අන්තශ්චර්මය සෛලවල තිරස් හා අරිය බිත්තිවල ඇති බාධකයක් වන

18. කැස්පාර් පටිය මගිනි.

19. මෙය සුබේරින් වලින් සෑදී ඇති අතර

20,21. ජලයට හා බහිෂ්චලට අපාරගමය වේ.

22,23. එම නිසා ජලයට හා බහිෂ්චලට අන්තශ්චර්මය හරහා ගමන් කර

24,25. ඇපොජ්ලාස්ටය ඔස්සේ සනාල සිලින්ඩරයට ඇතුළු විය නොහැකි ය.

26. එම නිසා (වරණීය පාරගමය) ජ්ලාස්ම පටලය හරහා ගමන් කරයි.

27. ඒ සනාල පටක ඇතුළු වීමට පෙර ය.

28,29. මේ නිසා අනවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය හා විෂ ඇතුළු වීම වළකී.

$$9 + 29 = \text{කරුණු } 38$$

$$\text{මින්දාම } 37 \times 4 = \text{ලකුණු } 148$$

$$\text{කරුණු } 370 \text{ වඩා ලියා ඇති විට } +2$$

$$\text{උපරිම ලකුණු } 150$$

7. (a) මානව හෘත් බිත්තියේ ව්‍යුහය කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

1. හෘත් බිත්තිය සමන්විත වන්නේ පෙරිකාඩියම
2. මයෝකාඩියම සහ
3. එන්ඩොකාඩියමෙනි
4. පෙරිකාඩියම බාහිරින්ම පිහිටි ස්තරය වන අතර
5. (මධ්‍ය දෙකකින් එනම් පිටත) තන්තුමය පෙරිකාඩියමෙන් හා
6. (ඇතුළත) මස්තුමය පෙරිකාඩියමෙන් සෑදී ඇත.
7. මයෝකාඩියම මධ්‍යස්තරය වන අතර
8. හෘත් පේශියෙන් සෑදී ඇත.
9. (විශේෂිත) සන්නයන තන්තු ජාලයක් මයෝකාඩියම තුළින් දිවේ.
10. එන්ඩොකාඩියම ඇතුළතම ස්තරය වන අතර
11. එය සිනිඳු පටලයකි.
12. එය පැතලි අපිච්ඡද සෛල වලින් යුක්තයි.

(b) මිනිසාගේ කිරීටක සංසරණය සහ කිරීටක ධමනි අවහිර වීමේ බලපෑම් පැහැදිලි කරන්න.

කිරීටක සංසරණය

- 1,2. ¹වම් හා ²දකුණු කිරීටක ධමනි
- 3,4. ³මහා ධමනි කුපාටයට වහාම විදුරව/⁴මහා ධමනියෙන් පැන නගී.
5. ඒවා ධමනි රුධිරය/ ඔක්සිජන් පෝෂිත රුධිරය හෘදයට සපයයි.
6. කිරීටක ධමනි හෘද බිත්තියේ ගමන් කරයි/ පිහිටයි.
7. ඒවා කේෂනාලිකා ජාලයක් සෑදයි.
8. ඔක්සිජන් උපාන රුධිරය/ශිරා රුධිරය (වැඩි ප්‍රමාණයක්) (හෘදයේ සිට) හෘත් ශිරා වලට එකතු වේ.
- 9,10. ⁹එම ශිරා (එකතු වී) කිරීටක කෝටරකය සෑදයි. එය ¹⁰දකුණු කර්ණිකාවට විවෘත වේ.
11. ඉතිරි ඔක්සිජන් උපාන රුධිරය/ ශිරා රුධිරය කෙලින්ම හෘත් කුටීර වලට යොමු කෙරේ.
12. ඒ (කුඩා) ශිරා නාලිකා ඔස්සේ ය.

කිරීටක ධමනි අවහිරවීමේ බලපෑම

13. කිරීටක ධමනි (ශාඛා එකක් හෝ කිහිපයක්) ඇතරොස්ක්ලෙරෝසිස් නිසා අවහිර විය හැකි ය.
- 14,15. එනම් ¹⁴ධමනි අභ්‍යන්තර ආස්තරය ¹⁵දෘඪ හා ඝනකම් වේ.
- 16,17. ¹⁶ඒ මෙදී විශේෂයෙන් ¹⁷කොලෙස්ටරෝල් අංශු තැන්පත් වීම නිසා සිදු වේ.
18. මෙම ධමනි තුළ ඇති වන රුධිර කැටි නිසා අවහිරවීම සංකීර්ණ විය හැකි ය.
- 19,20. කිරීටක ධමනියේ ¹⁹අවහිරතාව ඇති වූ ස්ථානය හා ²⁰අවහිරතාවයේ ප්‍රමාණය මත
- 21,22. හෘත් පේශියේ (අදාල) කොටස්වලට ²¹ඔක්සිජන් හා ²²පෝෂක සැපයීමේ අඩුවක් සිදු වේ.

23. කිරීටක ධමනි පටු වීම (අර්ධ ලෙස අවහිර වීම) නිසා පපුවේ වේදනාව/ ඇන්ජයිනා ඇති වේ.
24. කිරීටක ධමනි (ශාඛා එකක් හෝ කිහිපයක්) සම්පූර්ණයෙන් අවහිර වීම නිසා හෘදයාබාධ ඇති වේ.
25. හෘදයාබාධයකදී ප්‍රමාණවත් ඔක්සිජන් (හා පෝෂක) නොලැබීම නිසා
26. හෘත්පේෂි පටකවලට හානිවීම/ මියයාම සිදුවිය හැක.
27. එබැවින් හෘද ස්පන්දන රිද්මය අසාමාන්‍ය විය හැකි අතර
28. හෘදයට ඵලදායී පොම්පයක් ලෙස ක්‍රියාකිරීමේ හැකියාව නැතිවී යයි.
29. එම නිසා අනෙකුත් වැදගත් අවයවවලට/ මොළයට ප්‍රමාණවත් තරම් ඔක්සිජන් පෝෂිත රුධිරය සැපයුම වැලකී යයි.
30. නියමිත වේලාවට ප්‍රතිකාර නොකළහොත් හෘදයාබාධ මාරාන්තික විය හැක.

$$12 + 30 = \text{කරුණු } 42$$

$$\text{ඔනෑම } 37 \times 4 = \text{ලකුණු } 148$$

$$\text{කරුණු } 370 \text{ වඩා ලියා ඇති විට } +2$$

$$\text{උපරිම ලකුණු } 150$$

8. (a) මිනිසාගේ රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම යාමනය වන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.

1. නිරාහාරව සිටින විට සාමාන්‍ය රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම 70 - 110 mg / 100 mL
- 2,3. ප්‍රතිවිරුද්ධව ක්‍රියාකරන (හෝමෝන) ²ඉන්සියුලින් සහ ³ග්ලූකගන්
4. (අගන්‍යායයේ) ලැන්ගහැන් දීපිකාවලින් ස්‍රාවය වන අතර ඒවා
5. රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම සමස්ථිතිකව පාලනය කරයි.
6. රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම සාමාන්‍ය සීමාව ඉක්මවූ විට ඉන්සියුලින් ස්‍රාවය වීම උත්තේජනය වේ.
7. එය ස්‍රාවය වන්නේ (ලැන්ගහැන් දීපිකාවල) බීටා සෛල මගිනි.
8. ඉන්සියුලින් රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම පහළ යාම දිරි ගන්වයි.
- 9,10,11. ⁹ඒ දේහ සෛල තුලට ග්ලූකෝස් පරිවහනය කිරීම සහ (දේහ සෛල මගින්) ¹⁰ATP නිපදවීම සඳහා ¹¹ග්ලූකෝස් භාවිතය උත්තේජනය කිරීමෙන්,
- 12,13,14,15. ¹²සංචිත කිරීම සඳහා, ¹³දැක්මාවේ සහ ¹⁴කංකාල පේශිවලදී, ¹⁵ග්ලූකෝස් ග්ලයිකෝජන් බවට පරිවර්තනය කිරීම උත්තේජනය කිරීමෙන් සහ
- 16,17. ¹⁶ග්ලූකෝස් මේද අම්ල බවට පරිවර්තනය කිරීම සහ (මේද පටකයේ) ¹⁷මේද සංචිත කිරීම උත්තේජනය කිරීමෙනි.
18. (ඉන්සියුලින්වල ක්‍රියාව නිසා) රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම අඩු වී සාමාන්‍ය පරාසයට/ මට්ටමට ළඟා වූ විට
- 19,20. ¹⁹ඉන්සියුලින් ස්‍රාවය වීම රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම මගින් සෘජුවම පාලනය වේ. ²⁰ඒ සෘණ ප්‍රතිපෝෂී යාන්ත්‍රණය මගිනි.
21. සාමාන්‍ය සීමාවට වඩා රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම පහළ ගිය විට ග්ලූකගොන් ස්‍රාවය වීම උත්තේජනය වේ.
22. ඒ (ලැන්ගහැන් දීපිකාවල) ඇල්ෆා සෛල මගිනි.

23. ග්ලූකොන් මගින් රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම වැඩිවීම දිරි ගන්වයි.

24, 25, 26, 27. ඒ. කංකාල පේශි සහ අක්මාව තුළ ග්ලයිකොජන් බිඳ හෙළීම සහ රුධිරයට ග්ලූකෝස් නිදහස් කිරීම උත්තේජනය කිරීම මගිනි.

28. (ග්ලූකොන් ක්‍රියාව හේතුවෙන්) රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම වැඩි වී සාමාන්‍ය පරාසයට/ මට්ටමට ළඟා වීම

29. රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම මගින් ග්ලූකොන් ස්‍රාවය වීම සාප්‍රචල පාලනය කරයි.

30. ඒ සෘණ ප්‍රතිපෝෂී යාන්ත්‍රණය මගිනි.

(b) මධ්‍යමය I ඇති වීමට හේතුව සහ එය පාලනය කරන ආකාරය කෙටියෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

1. ළමයින්/ තරුණ වැඩිහිටියන් අතර දක්නට ලැබෙන ස්වයං ප්‍රතිශක්ති රෝගයකි.

2, 3. මෙයට හේතුවන්නේ දේහයේ ප්‍රතිශක්ති පද්ධතිය මගින් ලිපිගහැන් දීපිකාවල/ අග්‍රන්ථකයේ ඇති බීටා සෛල විනාශ වීමයි.

4. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඉන්සියුලින් ස්‍රාවය වීම ප්‍රබල ලෙස උභය වේ/ නැති වේ.

5. මේ නිසා රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම (සාමාන්‍ය) පරාසය ඉක්මවා යයි.

6. එවිට මූත්‍ර සමඟ ග්ලූකෝස් බහිස්සුවාය වේ.

7, 8. පාලනය කරනුයේ අඩු කාබෝහයිඩ්‍රේට් සහ අඩු ලිපිඩ සහිත ආහාර (වේල) ගැනීම,

9. ක්‍රමානුකූලව රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම පරීක්ෂා කිරීම සහ

10. ඉන්සියුලින් ආවර්ති ලෙස නික්මේපණය මගිනි.

30 + 10 = කරුණු 40

ඔනෑම 37 x 4 = ලකුණු 148

කරුණු 370 වඩා ලියා ඇති විට +

උපරිම ලකුණු 150

www.alevelapi.com

9. (a) සුන්‍යාභිධානයන්ගේ සෛලවල න්‍යෂ්ටි තුළ ක්‍රොමොටීන් ඇසිරීමේ ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කරන්න.

1, 2. DNA ලිහිල්ව ඇසුරුණු ඉයුක්‍රොමටීන් ලෙස හෝ

3, 4. තදින් ඇසුරුණු හෙටෙරොක්‍රොමටීන් ලෙස පවතී.

5. DNA ඇසිරීම මට්ටම් 4 කින් සිදුවේ. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

• පළමු මට්ටම

6. ද්විත්ව හෙලික්ස් DNA අණු හිස්ටෝන අණු 08 යුක්ත සංකීර්ණයක් වටා එකි.

7. නියුක්ලියෝසෝම සාදයි. (මාලයක පබළු මෙන් දිස්වන)

8. අනුයාත නියුක්ලියෝසෝම එකිනෙක සම්බන්ධ වන්නේ

9. DNA කොටසක් / සම්බන්ධක DNA මගිනි.

• දෙවන මට්ටම

10. නියුක්ලියෝසෝම ඇඹරී

11. සර්පිල රටාවකට ඇසිරී

12,13. ¹²ක්‍රොමටින් තන්තු සාදයි ; ¹³ඒවායේ විශ්කම්භය 30 nm ක් වේ ✓

• තුන්වන මට්ටම

14. පුඩු බණ්ඩ සාදයි.

15. ඒවා ප්‍රෝටීන වලින් සෑදුණු ආධාරකයකට සවි වේ.

16. තන්තුවේ ඝනකම 300 nm දක්වා වැඩිවේ.

• හතරවන මට්ටම

17,18,19. ¹⁷පුඩු බණ්ඩ දඟර ගැසී, ¹⁸නැමී, ¹⁹තවදුරටත් සුසංහිතවී

20,21. ²⁰වර්ණදේහාංශ සාදයි. ²¹ඒවායේ ඝනකම 700 nm කි. ✓

(b) විනාකිරී නිෂ්පාදනයේදී සහ කිරී නිෂ්පාදන ක්‍රියාත්මකයේදී ක්ෂුද්‍රජීවීන්ගේ කාර්යභාරය විස්තර කරන්න.

1,2. විනාකිරී නිෂ්පාදනය කරනුයේ මධ්‍යසාර පැසීම සහ ඇසිටික් අම්ල පැසීම මගිනි.

3. මෝල්ට් ධාන්‍යවල අඩංගු සීනි/තල ශාකවල ප්ලෝයමීය යුෂය/උක්/පළතුරු යුෂ පැසීම (මිනූම 02)

4. *Saccharomyces cerevisiae* මගින් සිදු වී,

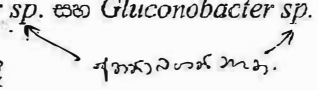
5. එතනෝල් නිපදවේ.

6. (මධ්‍යසාර පැසීමෙන් ලබාගත්) එතනෝල් අසම්පූර්ණ ඔක්සිකරණයකින්

7. ඇසිටික් අම්ලය බවට පරිවර්තනය කෙරේ.

8. ඒ අභියෝග ස්වායු තත්ත්ව යටතේ,

9,10. ⁹*Acetobacter sp.* සහ ¹⁰*Gluconobacter sp.* මගිනි.

කිරී කර්මාන්තයේදී

11. කිරී පැසීමට ලක් කිරීමෙන් කිරී නිෂ්පාදන සිදුකරයි.

12. (කිරිවල අඩංගු) ලැක්ටෝස් සීනි, ලැක්ටික් අම්ලය බවට පැසීම

13. ලැක්ටික් අම්ලය නිෂ්පාදනය කරන බැක්ටීරියා මගින් සිදු කරනු ලබයි.

14. (කිරී නිෂ්පාදනවලදී) පැස්ටරීකරණයේදී මෙම බැක්ටීරියා මරා දමන බැවින්, ඔවුන් බාහිරින්, එකතු කළ යුතුය.

උදාහරණ

15. මුදවනු කිරී/ යෝගට් නිපදවීම මිශ්‍ර බැක්ටීරියා ගහන මගින් සිදුකරයි.

Lactococcus

16. ඒ *Lactobacillus bulgaricus*, *Lactobacillus lactis* සහ *Streptococcus thermophilus*/*S. thermophilus* මගිනි.

17. *Lactobacillus bulgaricus*, රසය ලබා දෙයි.

18,19. *Streptococcus sp.* ක්‍රීම් ආකාර වයනය හා රසය ලබා දෙයි.

20. විස් නිෂ්පාදනය *Streptococcus sp.*

21. සහ *Penicillium* මගින් සිදුකරනු ලබයි.

21 + 21 = කරුණු 42

ඕනෑම කරුණු 37 x 4 = ලකුණු 148

කරුණු 37ට වඩා ලියා ඇති විට +2

උපරිම ලකුණු 150

10. පහත සඳහන් ඒවා පිළිබඳ කෙටි සටහන් ලියන්න.

(a) බහුජාන ආවේණිය

- ප්‍රමාණාත්මක ලක්ෂණවලට අදාල රූපාණු දර්ශය ආවේණිගත වන්නේ කෙසේද?
- ජාන දෙකක හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක/ ජාන එකකට වැඩි සංඛ්‍යාවක සම්මුච්චිත ප්‍රකාශනය නිසාය.

උදාහරණ

3. උස

4. බුද්ධි ඵලය

5. සමෙහි වර්ණය

6. A,B සහ C යන සෑම ජානයක්ම අඳුරු පැහැ සමක් ඇති කරන ඇලීලයක් දරමින් (අඳුරු පැහැයට අදාල එක් ඒකකයට දායක වෙමින්) a, b, සහ c ජාන වලට අසම්පූර්ණව ප්‍රමුඛ වන විට

7. සියලුම ඇලීල ප්‍රමුඛ නම් / AABbcc - සම ඉතා අඳුරු පැහැති ය.

8. සියලුම ඇලීල නිලීන නම් / aabbcc - සම ඉතා ලා පැහැති ය.

9. සියලුම ඇලීල විෂම යුග්මක නම් / AaBbCc - සම අතරමැදි පැහැති ය.

10. ප්‍රජනනයේ රූපානුදර්ශීය හා ප්‍රවේණිදර්ශීය සංකලන වෙනස් විය හැකි අතර ඒ

11. බහුජාන ලක්ෂණයක් තීරණය කිරීමට දායක වන ජාන සංඛ්‍යාව මත පදනම්ව ය.

12. බහුජාන ලක්ෂණයකට අදාල ගහණයක් නිරූපණය කරන දත්ත ප්‍රමත ව්‍යාප්තියක් පෙන්වයි/ ගහනයක බහුජාන ප්‍රවේණිය පෙන්වන රූපානුදර්ශ ප්‍රමත ව්‍යාප්තියක් පෙන්වයි.

13,14. එම නිසා (ගහනයක) ජනනයන් බහුතරය අතරමැදි රූපානුදර්ශ ඇති කරයි. /මධ්‍ය පරාසයේ පවතින සමෙහි වර්ණය/ උස/ බුද්ධි ඵලය දක්වයි.

(b) කාන්තාරකරණය

1. ශුෂ්ක/ අර්ධ ශුෂ්ක/ වියළි උප ආර්ද්‍ර ප්‍රදේශවල භූමිය භායනය වන ක්‍රියාවලියකි.
2. එය සිදුවනුයේ දේශගුණික විචලනය සහ
3. මානව ක්‍රියාකාරකම් නිසා ඇතිවන
4. වන භායනය,
- 5,6. ජලය හා පස අධිපරිභෝජනය,
7. පාලනයකින් තොර කැතිම්,
8. කෘෂි රසායනික අධිකතර භාවිතය සහ
9. දුර්වල භූමි කළමනාකරණය ආදිය නිසා ය.
- කාන්තාරකරණයේ බලපෑම
10. පරිසර පද්ධති සේවා අඩු වීම/ ජල හිඟ වීම (ප්‍රේරණය වීම)
11. ජෛව විවිධත්වය අඩු වීම/ වාසස්ථාන විනාශ වීම/ අනිම් වීම
12. ආහාර පුරුකම්කතාව අඩු වීම/ ආහාර පුරුකම්කතාවයට බලපෑම් ඇති කිරීම
13. මානව යහපැවැත්මට/ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයට බලපෑම් ඇති වීම.
14. ශාකවල/ පසේ කාබන් සංචිත ධාරිතාව අඩු වීම.

(c) බරවා පාලනය

1. (*Culex*) මදුරුවන්ගෙන්/ මදුරුවන් දණ්ට කිරීමෙන් පෞද්ගලිකව ආරක්ෂා වීම.
2. ඒ සඳහා මදුරු දැල්/ විකර්ශක/ අන්දිග කම්ස සහ දිග කලිසම් භාවිතය
3. මදුරුවන් බෝවන ස්ථාන විනාශ කිරීම
4. කැඩුණු ටැංකි අළුත්වැඩියා කිරීම/ කාණු පිරිසිදු කිරීම/ කාණුවලට කැලි කසළ දැමීම වැලැක්වීම
5. ජලාශවල ජලජ පැළෑටි රසායනිකව පාලනය කිරීම
6. මදුරුවන් බෝවන ස්ථාන නිර්මාණය වීම වැලැක්වීම
7. කිට හක්ෂක මත්ස්‍යයන් භාවිතය
8. ඒ සඳහා ජලාශ වලට ගජපි/ නලභද්‍රයා එක් කිරීම
- 9,10. රාත්‍රී කාලයේදී ගන්නා රුධිර (කදා) සාම්පල මගින් (නිරෝගී පුද්ගලයන් අනාවරණය කර ගැනීම)
11. ඒ රෝග ලක්ෂණ නොපෙන්වන එහෙත් ආසාදනය වී ඇති පුද්ගලයන් හඳුනා ගැනීම සහ
12. ඔවුන්ට ප්‍රතිකාර කිරීමට ය.
13. වාහක මදුරු ගහණ රෝග ආසාදක හැකියාව සඳහා අධීක්ෂණය කිරීම/ පසු විපරම් කිරීම

$$\begin{array}{r}
 12 \\
 13 + 14 + 13 = \text{කරුණු } 39 \\
 \text{මහරු } 37 \times 4 = \text{ලකුණු } 148 \\
 \text{කරුණු } 370 \text{ වඩා ලියා ඇති විට } +2 \\
 \hline
 \text{අවම ලකුණු } 150
 \end{array}$$